

Artikel van de Maand – Augustus 2008

Theologie van het lijden (1) – De prijs van discipelschap

Door Dr. Steef van 't Slot

Eén manier om de wijze waarop Jezus Zijn discipelen trainde te beschrijven, is door middel van de drie woorden ‘luisteren’, ‘toekijken’ en ... ‘oorlog’! Als we naar delen van het Mattheus evangelie kijken, zien we het luister-gedeelte in de hoofdstukken 5-7, het toekijk-gedeelte in de hoofdstukken 8 en 9 en het begin van het oorlog-gedeelte in hoofdstuk 10. Vanuit Jezus’ perspectief zouden we deze hoofdstukken kunnen samenvatten als ‘Ik onderwijs’ (5-7), ‘Ik doe het en jullie kijken toe (8, 9) en ‘jullie doen het en Ik kijk toe’ (10), gevolgd door een evaluatie vergadering.¹

Het was een opleidingsperiode die haar gelijke in de geschiedenis niet kent. Dit ‘Bijbelschoolgedeelte’ ging verder dan wat iemand ooit gehoord had, zoals Jezus zei ‘Jullie hebben gehoord dat destijds gezegd werd ... en Ik zeg zelfs ... ’.² Het geestelijke caliber was zwaarder dan dat van enige rabbinistische discipelschapsschool ooit.

De erop volgende praktijkfase loog er ook niet om: Jezus genas, dreef boze geesten uit en wekte een dode op, terwijl Hij onderweg Koninkrijksprincipes onderwees en een bijna-schipbreuk beleefde. Onderdeel van de opleiding bestond uit conflictbeheersing met de geestelijke elite en het werven van een nieuwe discipel.³ Dit gedeelte eindigt met een dringende gebedsoproep voor meer arbeiders – en de klassieke situatie waarin de discipelen zelf het eerste antwoord werden op hun gebeden.

Tot zover hadden de discipelen weinig of niets te lijden gehad. Dat dit snel zou gaan veranderen had Jezus al aangegeven door Zijn gebedsverzoek dat ‘de Heer van de oogst arbeiders zou *sturen* om de oogst binnen te halen’ (mijn cursivering). De Griekse tekst klinkt niet zo vriendelijk als de Nederlandse: het woord dat gebruikt wordt⁴ geeft veeleer aan dat de arbeiders de oogst *ingeschopt* moeten worden. Met andere woorden: het hoofdprobleem van zending is *niet* geld – zoals vaak gedacht wordt – maar onwillige mensenharten. Daarom moeten discipelen leren lijden voordat ze in staat zijn te lijden als apostelen – oftewel zendelingen. In dit artikel kijken we naar de eersten, in het volgende naar de laatsten.

Discipelschapslijden kan het best worden samengevat door de woorden van Jezus: ‘Wie achter Mij aan wil komen, moet zichzelf verloochenen en dagelijks zijn kruis op zich nemen en Mij volgen.’⁵ Ieder die dat niet doet ‘is Mij niet waardig’, zei Jezus. Wie niet dagelijks zijn kruis op zich neemt hoort misschien bij de massa die Jezus soms en op afstand volgt, maar hoort niet bij Zijn discipelen, die Hij een zware training geeft. Het kruis moet diep geplant worden in ieder gebied van het leven van een discipel. Discipelen moeten zich afvragen *Wat*

---

¹ Luk. 9:10

² Matt. 5:21,22,27,28,33,34,38,39

³ Mattheus zelf (9:9)

⁴ ΕΞΒΑΛΛΩ (EXBALLOO)

⁵ Luk. 9:23; Matt. 10:37,38; 16:24

houdt mij het meeste bezig? Is het geld, status, gezondheid, faam, schoonheid, sociale contacten, reputatie, opleiding, naam, carrière, tijd, vakanties, succes, comfort, sport, of andere tijdelijke dingen? En ze moeten zich afvragen *Wie* betekenen het meest voor me? Zijn dat mijn ouders, vriend(in), familie, kinderen, vrienden, de voorganger, echtgenoot of collegas? Als een discipel die dingen in het leven zoekt, zal hij zo'n leven verliezen, maar als hij bereid is het op te geven terwille van Christus, zal hij het vinden. De enige manier waarop een discipel vrucht kan dragen is door stervend graan te worden – meestal niet in fysieke zin (hoewel het misschien nog makkelijker is voor Christus te sterven dan voor Hem te leven...).

Fysiek sterven wordt niet gevraagd; onszelf verloochenen wel. Sterven betekent: alles aan Christus onderwerpen en de uitkomst daarvan zonder protest aanvaarden. Een bekeerling ziet Jezus als Redder – en terecht – maar een discipel maakt Hem tot zijn Heer. Een discipel is bereid zijn rechten op te geven; een bekeerling zal alles in het werk stellen om die te behouden. Een discipel heeft geleerd lijden te aanvaarden om Christus' wil; een bekeerling zal zijn best doen lijden te ontlopen. De oude stelling blijft waar dat als 'Christus geen Heer is *van alles*, Hij *allesbehalve* Heer is'.

De 'oorlog' waarover ik het eerder had, begint dan ook in het hart van de discipel. Daar neemt hij besluiten over zijn principes. Jezus' openbare bediening werd voorafgegaan door Zijn ontmoeting met de duivel in de woestijn. Als Hij daar en toen niet overwonnen had, had hij nooit kunnen doen wat Hij gedaan heeft. En dat geldt voor discipelen evenzo. Ze blijven zich geconfronteerd zien met de uitdagingen die de strijd tegen het vlees, de wereld en de duivel met zich meebrengen. En hoewel dit een bijbels principe is, is het toch voor geen enkele oprechte discipel gemakkelijk. Soms lijkt het wel of mensen speciale openbaring nodig hebben om werkelijk de noodzaak van discipelschaplijden te verstaan.

Neem bijvoorbeeld Johannes de Doper. Mogelijk hoorde hij Jezus' eerste preek in Lukas 4, waar Hij zei dat Hij gekomen was om 'de gevangenen vrij te laten'. Nu leed Johannes in de gevangenis van Herodes. Waarom kwam Jezus Johannes niet vrijlaten? Was Hij dan werkelijk wel wie Hij zei te zijn? Of zou er toch nog een ander komen? We kunnen de twijfels van Johannes goed begrijpen. Maar Jezus verzekerde hem ervan dat Hij is Die komen moest en dat Johannes gelukkig zou zijn als hij aan Jezus geen aanstoot⁶ zou nemen omdat hij moest lijden terwille van het Koninkrijk.

Of kijk naar Petrus, 5 hoofdstukken later. Dat Jezus de Zoon van God is, had hij begrepen door openbaring, maar de noodzaak van de lijdende Christus was kennelijk nog niet aan hem geopenbaard.⁷ Daarom zat hij nog vast aan een valse theologie, waarin geen plaats was voor lijden.

Paulus ontving zo'n openbaring wel, toen de Heer Ananias vertelde dat Hij Paulus zou laten zien hoeveel deze zou moeten lijden voor Zijn naam.⁸ Dat brengt ons direct bij het artikel voor volgende maand, waar we zullen kijken naar de prijs van apostelschap.

Misschien moeten we deze maand eens wat mediteren over of we ware discipelen zijn die lijden aanvaarden als 'deel van het pakket'⁹, om op die manier capabel te worden voor de hogere roeping van zend(el)ingslijden, of dat we ons verstopt hebben in de menigte van lange-afstand gelovigen. Bekeerlingen zullen de wereld niet veranderen, maar ware discipelen wel!

---

⁶ Matt. 11:6

⁷ Matt. 16:15-23

⁸ Hand. 9:16

⁹ Joh. 15:20; 16:33; 2 Tim. 3:12